

Turecké jádro, šance pro Čechy

ALIANCE ČESKÉ ENERGETIKY SE SNAŽÍ ZÍSKAT ZAKÁZKY NA STAVBĚ JADERNÉ ELEKTRÁRNY AKKUYU. VŠE ZÁLEŽÍ NA ZÁJMU ROSATOMU.

Petr Lukáč

petr.lukac@economia.cz

Tuzemské energetické strojírenství nezažívá nejlepší období. V Česku už se nové elektrárny prakticky nestaví a útlum nastává i ve světě. Firmy se tak snaží uchytknout, kde to jen jde. A projekt, který by jim mohl přinést miliardový byznys, se konečně rýsuje. Může to být rusko-turecký jaderný projekt Akkuyu.

„Je to určitě velká příležitost. S Rosatomem už nějakou dobu jednáme, nicméně zatím nemáme v ruce žádný závazný dokument, který by nám přesně určil objem prací, takže k detailům se ještě raději vyjadřovat nebudeme,“ komentuje jednání mluvčí plzeňské společnosti Škoda JS Jan Stolar.

České firmy se o zakázku na projektu první turecké jaderné elektrárny ucházejí u ruské firmy Rosatom v rámci Aliance české energetiky. Do ní se v roce 2015 spojilo 13 společností, aby mohly lépe konkurovat na mezinárodních trzích.

Většina tuzemských společností v posledních letech doufala hlavně v získání zakázek na dostavbu dvou bloků Jaderné elektrárny Temelín. Soutěž ale ČEZ v roce 2014 ukončil, stavba nových bloků je v Česku zatím v nedohlednu, a hledání příležitostí v zahraničí se tak stalo ne-

15
mld. Kč

byla hodnota prací na elektrárně Akkuyu, na které si české firmy dělaly zásluh. Dnes se uchází o zakázky za 2,5 až pět miliard korun.

4800
MW

má být finální výkon čtyř bloků turecké elektrárny Akkuyu. První reaktor má začít vyrábět v roce 2023, všechny čtyři v roce 2026.

zbytným. Hned první projekt, uhelná elektrárna Pljevlja, o kterou se pokoušela Škoda Praha ze skupiny ČEZ, ale alianci příliš nevyšel.

Jde o desítky milionů eur

České společnosti přitom v Turecku necílí vůbec nízkou. Původně sem chtěly dodat stroje pro všechny čtyři připravované bloky, kdy by každá vyšla až na 150 milionů eur. Celkově se tak ucházely o dodávky za více než 15 miliard korun.

Z toho ale nakonec sešlo. „Ucházíme se nyní o dodávky pomocných systémů, elektrostrojů a dalších. Vše je ale v jednání, takže uvidíme, na čem se ve finále dohodneme,“ říká dnes Jiří Šmondřk, šéf další plzeňské firmy Doosan Škoda Power, která je v projektu lidrem právě s již zmiňovanou Škodou JS.

Podle něj by mohlo jít o dodávky opět pro všechny čtyři reaktory, kdy by se u každého mělo jednat o desítky milionů eur. Celková suma i objem dodávek nicméně záleží na konečné dohodě.

Vedle plzeňských firem se o zakázky v rámci aliance uchází řada dalších společností. Ať už se jedná o výrobce průmyslových armatur, firmu MSA, či společnost ZAT, která se zaměřuje na automatizaci průmyslových procesů, a další.

Pokud by firmy společně neuspěly, budou se ucházet o dodávky i samostatně. „Zatím to neřešíme, je

to až druhá varianta. Ale je jasné, že pokud se tak zákazník rozhodne, pokusíme se uspět aspoň tímto způsobem,“ komentuje zakázku Milan Šimonovský, majitel olomouckého výrobce průmyslových čerpadel Sigma Group.

Společný postup ale preferují všechny společnosti, které HN oslovily. „Chceme získat zakázku i s inženýringem, tam je vždy vyšší přidaná hodnota,“ říká například Šmondřk z Doosanu.

Vše nyní záleží na Rosatomu. Ten je dnes ve světě v oblasti jaderných elektráren neaktivnější, má na starosti drtivou většinu zhruba z padesátky reaktorů, které jsou ve výstavbě.

Úspěch na elektrárně Akkuyu by tak českým firmám mohl potenciálně otevřít dveře i k dalším ruským blokům, časově i geograficky nejbližší je projekt na výstavbu dvou plánovaných bloků maďarské elektrárny Paks, Češi už s ruskou firmou jednali i o případných dodávkách do Jordánska.

Abyste zvýšily své šance, zkouší si s sebou společnost přinést i státní financování. Což je u obdobně velkých projektů běžná praxe. „Ano, s členy aliance i s Rosatomem jsme byli na několika jednáních v České republice i v Rusku, zatím ale výsledek nelze předjimat,“ říká generální ředitel státní exportní pojišťovny EGAP Jan Procházka.

Česká exportní banka a EGAP přitom v Turecku už jeden problém řeší – projekt elektrárny Adulara za 12 miliard korun, který zkrachoval a způsobil obrovské potíže skupině Vítkovice Jana Světlíka. Při dodávkách pro jaderné bloky by ale partnerem českých firem byly turecký stát a ruská státní firma Rosatom, které jsou velmi málo rizikové.

Závislost na Rusku

Akkuyu je podobně jako většina jaderných projektů součástí mezivládní dohody. O projektu se rozhodlo v roce 2010, se samotnou výstavbou se pak začalo již letos na jaře, tedy dříve, než jsou vybráni všichni dodavatelé.

Čtyři ruské reaktory o výkonu 1200 megawattů, za které má Turecko zaplatit okolo 500 miliard korun, mají být uvedeny do provozu v letech 2023 až 2026. A až budou hotové, pokryjí více než sedm procent z celkové spotřeby elektřiny této osmdesátimilionové země.

Jak to ale u mezivládních dohod bývá, je u přidělování zakázek klíčová politika. „Pokud by měl dát Rosatom českým firmám opravdu vydělat, bude za to chtít něco na oplátku. A po zrušení tendru na Temelín a s odkládáním rozhodnutí o novém bloku v Dukovanech nemá česká strana žádného žolíka v rukávu,“ řekl HN jeden z dalších účastníků jednání s ruskou firmou.